

Ebre

Miquel Àngel Pradilla Catedràtic de sociolingüística catalana, membre de l'IEC i editor

«Aquí usem més el català, però tenim l'índex lector més baix»

Entrevista

20 anys d'Onada Edicions. L'editorial ha publicat 700 llibres en dues dècades, 400 dels quals són d'autoria local o promoció del patrimoni de la Diòcesi de Tortosa: l'Ebre, el Maestrat i Baix Aragó

MARINA PALLÁS CATURLA
TORTOSA

Miquel Àngel Pradilla (Rossell, el Baix Maestrat) és Catedràtic de sociolingüística catalana al Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili. Des del 2005 és membre numerari de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. Ara fa vint anys va fundar, juntament amb Ramon París, Onada Edicions, l'editorial que ha cohesionat i promoció el territori de la Diòcesi de Tortosa: les Terres de l'Ebre, però també el Maestrat i el Matarranya.

Com naix Onada Edicions?

L'embrió és l'Associació Cultural Alambor (vosaltres en dieu «valona»). Allí ens vam trobar amb Ramon París i vam posar en marxa un espai de publicacions. Vam veure que des de l'associacionisme no se'ns permetia desenvolupar un projecte amb més pes i per això vam decidir posar en marxa Onada Edicions el 2003. Ve d'un cert activisme i amb aquesta idea de treballar al territori des de la mirada il·luciona agafant el pretext dels orígens il·luciona de la Diòcesi de Tortosa, amb el nord valencià i el baix Aragó, que no deixa de ser una cosa singular però que des de la perspectiva valenciana s'estén molt bé perquè tenim una obsessió per una unitat de la llengua que l'han anat qüestionant tant com han pogut. Un marc cultural interautonòmic establia un vincle interterritorial que facilitava una percepció d'unitat.

Llengua comuna, identitat comuna?

La identitat hi és perquè descansa en una història compartida. Però la meua filosofia ha sigut evitar el conflicte en l'àmbit identitari i desplaçar-ho a la llengua. Vaig posar en marxa la catalanofonia. No fòbia, sinó fonia. Hem de fer el model al marge de la identitat per no viure en conflicte.

El catedràtic Miquel Àngel Pradilla, original de Rossell, fotografiat a Cambrils. FOTO: CEDIDA

L'Ebre és el territori on més català es parla.

Ens omplim la boca que som els que més usem el català, el 73% de la població, però això no ha d'amagar que tenim els indicadors de lectoescriptura més baixos de tot Catalunya. Tenim una població envellida, i molts professionals marxen fora o alguns estudiants no tornen.

Quina ha sigut la vostra «missió»?

En el seus orígens aquest territori cultural era una motivació fonamental. Però s'havia de fer alguna cosa. El que hem promogut ha

sigut una defensa del patrimoni del territori, una promoció del patrimoni. En els darrers anys tots ens hem posat al mapa. Estem parlant de perifèries de les perifèries. Si Castelló és la perifèria de València, el Maestrat és la perifèria de la perifèria. El mateix passa amb les Terres de l'Ebre respecte Tarragona i Barcelona. Hem reivindicat la nostra centralitat del patrimoni en sentit multidimensional, des de la història de l'art, la creació, el medi ambient... tot allò que toca el territori. I ho fem amb un enramat de col·leccions, de ficció i no ficció. A la no ficció tenim

col·leccions emblemàtiques com Cruïlla. Són llibres sobre pobles, que volem reactivar. També amb la de Gent Nostra creem una mena de *star system* territorial amb biografies. Però ho volem fer amb gent en vida, que puguin gaudir de l'homenatge. Tenim Vergés, Bonfill, Massip, Burgos...

Sou l'editorial de referència del territori. Molts us trucaran a la porta...

L'editorial té un component molt proactiu. Volem cobrir àmbits del coneixement i impulsar publicacions demanant-les. I després, sí, avaluem el que ens arriba. Ens

toca seleccionar molt i mirar d'encabir-ho en l'estructura de col·leccions sols si ens encaixa per qualitat. La qualitat és innegociable. Som molt curiosos.

Quin balanç en fa, d'aquests 20 anys?

En aquests 20 anys tancarem el 2023 amb 700 llibres publicats. La gent es queda perplexa quan ho dius; tenim un gran catàleg. Dels 700, més de 400 són de caràcter o autoria territorial. Això és una pluja fina brutal per al territori, que acaba fent saó i té un impacte. Aquests 400 precisament són els que donen sentit a la nostra proposta editorial. No m'interessa el món editorial si no hi ha un projecte ideològic de promoció del territori. Però ens ha tocat picar pedra de la dura. Com a projecte empresarial, no tenia sentit. Com a cultural i ideològic, tot. Onada és una acció coral. Un projecte centrat en el territori que es fa entre tots. No vull traure protagonisme a ningú, però penso que amb aquesta intensitat no n'hi ha cap.

Teniu prevista alguna celebració especial?

Convocarem un sopar de les lletres amb una gran celebració. També volem convidar el món institucional. El món institucional, almenys de les Terres de l'Ebre, ens ha entès molt bé i això per a nosaltres ha sigut molt important.

A més d'editor, vostè és membre de l'IEC i professor.

A nivell personal m'he instal·lat en una hiperactivitat total, però la porto amb tota la il·lusió del món. No estic ocios, però això ho entenc des de la satisfacció global. El projecte d'Onada és emocional, profundament emocional. Ha sigut una gran satisfacció fer aquest treball en unes condicions que no són les millors, però pal·liant la necessitat que hi havia a un territori per mostrar-se al món. Respecte la docència, per a mi és un goig, em relaxa.